

SARAJEVO - OSIGURANJE d.d.

Na osnovu člana 162. Statuta Društva „SARAJEVO – OSIGURANJA“ d.d. Sarajevo broj 01-2163/18 od 26.06.2018. godine (OPU-IP 517/18 od 03.07.2018. godine) i na osnovu odredaba Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju (Službene novine Federacije broj 57/20) i na osnovu saglasnosti Agencije za nadzor osiguranja FBiH broj 01-06.2-059-3194/20 od 10.08.2021. godine Uprava Društva „SARAJEVO – OSIGURANJA“ d.d. Sarajevo dana 20.08.2021. godine svojom odlukom broj 01-5861/21 donosi:

USLOVI OSIGURANJA ZA OBAVEZNO OSIGURANJE VLASNIKA ODNOSNO KORISNIKA VAZDUHOPLOVA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETE PROUZROKOVANE TREĆIM LICIMA I PUTNICIMA

1. UVODNE ODREDBE

1.1. Predmet osiguranja

Član 1.

- (1) Predmet ovih Uslova je obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima u skladu sa Zakonom o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije BiH.
- (2) Ugovorom o obaveznom osiguranju iz stava (1) ovog člana i u skladu sa ovim Uslovima utvrđuju se odnosi između ugovarača osiguranja, osiguravanih čija se odgovornost pokriva i Osiguravača.
- (3) Osiguranje zakonske odgovornosti osiguravanih prema trećim licima uključuje i zakonsku odgovornost kapetana, pilota i ostalih članova posade osiguranog vazduhoplova u okviru istog osiguranog iznosa koji je predviđen u polisi osiguranja.
- (4) Osiguranje po ovim Uslovima važi za sve redovne i vanredne letove koje osiguravnik preduzima u normalnim okolnostima.
- (5) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovim Uslovima za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

1.2. Definicije

Član 2.

- (1) Pojedini pojmovi, u smislu ovih Uslova, imaju sljedeće značenje:
  - 1) **Osiguravnik** - u smislu ovih Uslova osiguravnik je osoba čiji je materijalni interes osiguran; vlasnik ili korisnik (operator) vazduhoplova čija je odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima

upotrebom vazduhoplova osigurana u skladu sa Zakonom i ovim Uslovima.

- 2) **Vlasnik vazduhoplova** – fizičko ili pravno lice koje je vlasnik vazduhoplova i na koga je vazduhoplov registrovan u skladu sa propisima.
- 3) **Korisnik (operator) vazduhoplova** – fizičko ili pravno lice koje stvarno odlučuje o upotrebi ili radu vazduhoplova, koje je korisnik vazduhoplova po ovlaštenju vlasnika vazduhoplova, koje raspolaže propisanim dozvolama (licencama) za upravljanje vazduhoplovom i koje koristi vazduhoplov u skladu sa propisima. Ukoliko je propisima dozvoljeno i uz saglasnost vlasnika vazduhoplova, vazduhoplov može biti registrovan na korisnika (operatora) vazduhoplova.
- 4) **Ugovarač osiguranja** – lice koje s Osiguravačem sklapa ugovor o osiguranju.
- 5) **Osiguravač** - društvo za osiguranje „Sarajevo-Osiguranje“ d.d. s kojim je ugovarač osiguranja zaključio ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima – putnicima.
- 6) **Osigurani slučaj (štetni događaj)** - događaj koji bi mogao dovesti do ostvarivanja odštetnog zahtjeva od strane oštećenika, više vremenski povezanih šteta predstavljaju jedan osigurani slučaj ako su štete nastale zbog istog uzroka.
- 7) **Šteta nanosena trećem licu i putniku** – je posljedica osiguranog slučaja (štetnog događaja) koja može biti nanosena oštećenom licu kao:
  - a) **tjelesna povreda** – kao oštećenje tjelesnog zdravlja – invaliditet direktno oštećenog lica, ili

- b) **smrt** – kao posljedica tjelesne povrede direktno oštećenog lica,
- c) štete „**na stvarima**“ direktno oštećenog lica.
- 8) **Oštećeno lice** - u smislu ovih Uslova je svako lice kojem je nanesena šteta „**na stvarima**“ i/ili šteta „**na licima**“ i koje ima pravo podnijeti odštetni zahtjev u skladu sa ovim Uslovima.
- 9) **Direktno oštećeno lice** - (u daljem tekstu: treće lice, putnik) je lice kojem je nanesena tjelesna povreda ili je smrtno stradalo ili mu je nanešena materijalna šteta.
- 10) **Indirektno oštećeno lice** - (zakonski nasljednik) je lice kojem je zbog posljedica tjelesne povrede ili smrti direktno oštećenog lica kao bliskog srodnika nanesen gubitak.
- 11) **Osigurana suma** - iznos na koji je osiguran materijalni interes za štete u vezi sa posjedovanjem i korištenjem vazduhoplova do kojega je Osiguravač u obavezi i koji je upisan na polisi osiguranja i koji ne može biti manji od iznosa utvrđenog Zakonom.
- 12) **Premija osiguranja** - iznos koji ugovarač osiguranja plaća na osnovu ugovora o obaveznom osiguranju vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima i putnicima.
- 13) **Polisa osiguranja** - isprava o zaključenom ugovoru o obaveznom osiguranju vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima i putnicima.
- 14) **Vazduhoplov** – svaka naprava koja može da se kreće ili održava u vazduhu, navedena u polisi osiguranja, zajedno sa motorima, standardnim instrumentima i opremom upisana u registar vazduhoplova, koja je registrovana za vazдушnu plovidbu u skladu sa propisima koji regulišu oblast vazdušne plovidbe države u kojoj je registrovan, i koja ispunjava ostale propisane uslove za bezbjednu vazдушnu plovidbu.
- 15) **Letenje ili let** - period vremena koji počinje od časa kada vazduhoplov počne da rula radi polijetanja, odnosno od časa pokušaja polijetanja i traje dok vazduhoplov sleti i poslije dodira sa zemljom ili vodom završi rulanje odnosno klizanje po vodi.
- 16) **Let vazduhoplova podrazumijeva:**
- a) **u odnosu na putnika i ručni prtljag** - vrijeme prijevoza putnika vazduhoplovom, uključujući njihovo ukrcavanje i iskrcavanje;
- b) **u odnosu na teret i predani prtljag** - vrijeme prijevoza tereta i prtljaga od trenutka predaje tereta ili prtljaga avioprevozniku do trenutka njihove isporuke ovlaštenom primaocu;
- c) **u odnosu na treća lica** - upotrebu vazduhoplova od trenutka davanja snage motorima u svrhu voženja po površini zemlje ili stvarnog polijetanja do trenutka kada je vazduhoplov na površini zemlje, a njegovi motori su potpuno zaustavljeni, kao i kretanje vazduhoplova pomoću vozila za vuču ili guranje, odnosno pomoću sila koje su tipične za pogon ili uzgon vazduhoplova, posebno zračnim strujama;
- 17) **Rulanje**, svi pokreti vazduhoplova na zemlji izvršeni vlastitim motorima, zamahom pokreta ili tegljenjem. Kod hidroaviona pod rulanjem se podrazumijeva stanje koje nije definisano kao let ili usidrenje.
- 18) **Usidrenje**, period vremena dok se hidroavion nalazi u plovnom stanju usidren ili privezan, uključivši porinuče i izvačenje iz vode.
- 19) **Na zemlji**, period vremena kad vazduhoplov ne leti ili ne rula. Ne odnosi se na hidroavione u plovnom stanju.
- 20) **ECAA sporazum** (engl. **European Common Aviation area Agreement**) je multilateralni sporazum o uspostavljanju evropske zajedničke vazduhoplovne oblasti.
- 21) **Čikaška konvencija** - konvencija o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, međunarodni sporazum potpisan u Čikagu 7. decembra 1944. godine, sadrži pravila o vazдушnom prostoru, registraciji vazduhoplova, vazduhoplovnoj sigurnosti, kao i ostala pravila država potpisnica u vezi sa vazдушnim zračnim saobraćajem.
- 22) **MTOM, najviša dopuštena masa vazduhoplova pri uzlijetanju**, (engl. **Maximum Take off Mass** - u daljem tekstu: **MTOM**) je najviša dopuštena masa vazduhoplova pri uzlijetanju koja odgovara odobrenoj masi specifičnoj za svaki tip vazduhoplova i koja je utvrđena u uvjerenju o plovidbenosti vazduhoplova.
- 23) **SDR, specijalna prava vučenja** (engl. **Special Drawing Rights** - u daljem tekstu: **SDR**) je obračunska jedinica koju određuje Međunarodni monetarni fond i čiji se kurs u odnosu na KM, i druge valute (USD, EUR, itd.), određuje prema zvaničnom kursu Centralne Banke BiH.
- 24) **Zakon** - Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH br. 57/20. od 19.08.2020.godine), uključivo „ipso jure“ i sve njegove naknadne dopune, izmjene ili sasvim novi zakon.

2. OPŠTE ODREDBE

2.1. Sposobnost za osiguranje

Član 3.

- (1) Putnicima se smatraju sva lica koja se prevoze vazduhoplovom, uz saglasnost vlasnika vazduhoplova i koja posjeduju propisnu kartu o prevozu.
- (2) Putnicima se ne smatraju lica članovi letičke i kabinske posade vazduhoplova koji su na dužnosti tokom leta i kojima je vazduhoplov mjesto rada.
- (3) Trećim licem smatra se svako lice osim putnika i članova letičke i kabinske posade vazduhoplova koji su na dužnosti tokom leta.

Član 4.

- (1) Vazduhoplovi moraju biti uredno upisani u BiH registar vazduhoplova, ili odgovarajući registar zemlje u kojoj su registrovani, i imati isprave propisane zakonima kojima se uređuje vazduhoplovstvo u Bosni i Hercegovini. Pored toga, lice koje upravlja vazduhoplovom mora imati odgovarajuću dozvolu za upravljanje konkretnom letjelicom.

2.2. Zaključenje ugovora o osiguranju

Član 5.

- (1) Ugovor o osiguranju zaključen je kada Ugovarač osiguranja i Osiguravač potpišu polisu osiguranja.
- (2) Ugovor o osiguranju i svi dodaci ugovoru važe samo ako su zaključeni u pisanom obliku.

2.3. Osigurane sume

Član 6.

- (1) Najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju određena ugovorom obaveznom osiguranju vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima iznosi:
  - a) za štete trećim licima:
    - 1) za letjelice koje polijeću s nogu pilota 10.000,00 SDR - protivrijednost izražena u konvertibilnim markama (KM),
    - 2) za slobodne balone s posadom 20.000,00 SDR – protivrijednost izražena u KM,
    - 3) za vazduhoplove kojima MTOM iznosi:
      - do 500 kg, 750.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM,
      - od 501 kg do 1.000 kg, 1.500.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM,
      - od 1.001 kg do 2.700 kg, 3.000.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM,
      - od 2.701 kg do 6.000 kg, 7.000.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM,
      - od 6.001 kg do 12.000 kg, 18.000.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM,

- od 12.001 kg do 25.000 kg, 80.000.000,00 SDR-protivrijednost izražena u KM,
  - od 25.001 kg do 50.000 kg, 150.000.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM,
  - od 50.001 kg do 200.000 kg, 300.000.000,00 SDR – protivrijednost izražena u KM,
  - od 200.001 kg do 500.000 kg, 500.000.000,00 SDR – protivrijednost izražena u KM,
  - iznad 500.001 kg do 700.000.000,00 SDR – protivrijednost izražena u KM;
- b) za pojedinog putnika 250.000,00 SDR – protivrijednost izražena u KM;
  - c) za lične stvari putnika koje se nalaze u kabini vazduhoplov 1.131,00SDR - protivrijednost izražena u KM;
  - d) za teret i predatu prtljagu po 1 kg iznosi 19,00 SDR -protivrijednost izražena u KM.
- (2) Izuzetno od stava (1) tačka b) ovog člana, najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju za vazduhoplove kojima MTOM iznosi 2.700 kg ili manje, a koji se ne koriste u komercijalne svrhe, za pojedinog putnika iznosi 100.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM.
  - (3) Izuzetno od stava (1) ovog člana, za vazduhoplove koji se ne koriste u komercijalne svrhe, odnosno koji se koriste za obuku vozača vazduhoplova, sportsko i amatersko letenje i koji se koriste samo za let unutar zračnog prostora BiH najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju ne može biti niža od:
    - a) 8.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi do 200 kg,
    - b) 25.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi od 201 kg do 500 kg,
    - c) 50.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi od 501 kg do 1000 kg,
    - d) 80.000,00 SDR - protivrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi od 1001 kg do 2700 kg.

2.4. Odgovornost

Član 7.

- (1) Osiguravač se obavezuje da vlasniku odnosno korisniku osiguranja, a po osnovu odgovornosti vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima skladu sa Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju i ovim Uslovima osigurnja naknadi:
  - 1) štete prouzrokovane trećim licima za vrijeme leta vazduhoplova,
  - 2) štete koje pretrpi putnik za vrijeme leta vazduhoplova,

- 3) štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja ličnih stvari putnika koje se nalaze u kabini vazduhoplova,
  - 4) štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja tereta i predane prtljage u skladu sa propisima kojima se uređuje vazduhoplovstvo u BiH i propisima koji važe u ECAA.
- (2) Nisu pokrivena štete iz stava (1) ovog člana, tačke 3) i 4) ako se vazduhoplov ne koristi u komercijalne svrhe.
- (3) Ugovorom o osiguranju iz stava (1) ovoga člana pokrivena su i štete zbog rizika rata, terorističkih aktivnosti, otmice, sabotaze, nezakonitog prisvajanja vazduhoplova i pobune. Uslovi osiguranja i pripadajuće premijske stope za ove rizike, i kategorije vazduhoplova koje su date u cjenovniku premija, određuju se i zavisno od uslova i premijskih stopa koje važe na međunarodnom tržištu osiguranja i reosiguranja u momentu zaključenja ugovora o osiguranju
- (4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, ugovor o osiguranju iz stava (1) ovog člana ne pokriva štete zbog rizika rata i terorizma za:
1. državne vazduhoplove definirane sukladno Čikaškoj konvenciji;
  2. vazduhoplovne modele kojima MTOM iznosi do 20 kg;
  3. letjelice koje polijeću s nogu pilota (uključujući motorne paraglajdere i zmajeve);
  4. vezane balone;
  5. papirne zmajeve;
  6. padobrane (uključujući vučene padobrane);
  7. vazduhoplove, uključujući jedrilice, kojima MTOM iznosi do 500 kg, i mikrolahke vazduhoplove koji se:
    - koriste u nekomercijalne svrhe, ili
    - koriste za obuku vozača vazduhoplova (pilota) lokalno, koji ne uključuju prelazak državne granice.

2.5. Obim pokriva

Član 8.

- (1) Ugovorena suma osiguranja predstavlja gornju granicu obaveza Osiguravača za sva davanja po jednom osiguranom slučaju, bez obzira na broj oštećenika.
- (2) Više vremenski povezanih šteta predstavlja jedan osigurani slučaj, ako su štete nastale zbog istog uzroka.
- (3) Ako je u trenutku nastanka osiguranog slučaja propisana suma osiguranja po sili Zakona ili odlukom od strane nadležnog organa veća od ugovorene sume osiguranja upisane u polisi osiguranja, smatra se da je osiguranje ugovoreno na sumu u skladu sa Zakonom.

2.6. Isključenja iz osiguranja

Član 9.

- (1) Osiguravač nije dužan naknaditi štetu koja je nastala usljed učestvovanja u vazduhoplovnim takmičenjima, izvođenja akrobatskih, rekordnih ili drugih letova koji predstavljaju specijalne rizike, ukoliko to nije posebno ugovoreno.
- (2) Ako se posebno ne ugovori, iz osiguranog pokriva su, također, isključeni odštetni zahtjevi:
  - 1) za vazduhoplove koji vuku jedrilice ili reklamne poruke bilo koje vrste,
  - 2) zvršenja probnih letova poslije rekonstrukcija osiguranog vazduhoplova kojim se mijenjaju svojstva vazduhoplova,
  - 3) upotrebe terena za slijetanje i polijetanje vazduhoplova koji nije odobren od strane nadležnih organa, osim ako je do upotrebe takvih terena došlo usljed više sile ili po odluci pilota koji ima ovlaštenje od nadležnih organa za donošenje takve odluke,
  - 4) ukrcaj većeg broja putnika ili veće količine tereta preko maksimalno dozvoljenog opterećenja vazduhoplova,
  - 5) dejstva hemijskog rizika prilikom upotrebe vazduhoplova za aviotretiranje poljoprivrednih i šumskih površina,
  - 6) za pokriće šteta od odgovornosti vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova usljed atomskog incidenta nastalog u prevozu takvog materijala, kao i posredne štete usljed takvog incidenta,
  - 7) za štete nastale zbog buke ili zagađenja ukoliko nisu posljedica pada, sudara ili eksplozije vazduhoplova,
  - 8) osiguranje od obavezne odgovornosti ni u kom slučaju ne pokriva štete na vazduhoplovu kao ni štete na teretu, ukoliko vazduhoplov prenosi teret izvan trupa,
  - 9) koji potiču iz štetnog događaja koji je nastao za vrijeme dok je vazduhoplova bio mobiliziran ili rekviriran od strane vlasti i to od trenutka stizanja na prvo odredište, odnosno preuzimanja vazduhoplova od strane vlasti do trenutka ponovnog preuzimanja vazduhoplova od strane osiguranika.

Član 10.

- (1) Osiguranjem nisu obuhvaćeni odštetni zahtjevi: osiguranika, vlasnika, korisnika, suvlasnika i drugog vlasnika vazduhoplova i ako nisu koristili vazduhoplov u času nastanka štete, kapetana, pilota i članova posade osiguranog vazduhoplova i ostalih radnika osiguranika ili drugih radnika, za vrijeme obavljanja njihove dužnosti ili bilo kakvog rada u, na i oko osiguranog vazduhoplova, kao ni njihove imovine, odnosno imovine u njihovoj upotrebi.

- (2) Iz osiguranog pokrića isključeni su i odštetni zahtjevi koji prelaze iznos obaveze Osiguravača utvrđen Zakonom ili odlukom nadležnog organa ili iznos ugovoren i upisan u polisi osiguranja.
- (3) Osiguravač ni u kom slučaju ne pokriva štete koje su nastale kao posljedica osiguranikove zle namjere ili grube nemarnosti.

2.7. Gubitak prava iz osiguranja

Član 11.

- (1) Osiguranik gubi svoja prava iz osiguranja ako sam upravlja ili omogućiti da uz njegovo znanje, vazduhoplovom upravlja osoba:
  - 1) bez odgovarajuće dozvole za upravljanje vazduhoplovom;
  - 2) pod utjecajem alkohola, ili pod utjecajem opojnih droga te psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih tvari.
- (2) Smatra se da je osoba pod utjecajem alkohola:
  - 1) ako se analizom krvi ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da udio alkohola u krvi iznosi 0,5 g/kg i više (0,5‰ i više);
  - 2) ako se nakon nezgode odbije podvrci ispitivanju alkoholiziranosti.
- (3) Ako za povećani rizik nije plaćena dodatna premija, osiguranik gubi pravo iz osiguranja za svaki osigurani slučaj iz povećanog rizika u omjeru između plaćene premije i premije koju je trebao platiti.

2.8. Obaveze osiguranika

Član 12.

- (1) Osiguranik je dužan:
  - 1) da prilikom zaključenja Ugovora o osiguranju prijavi sve okolnosti koje mogu uticati na ocjenu rizika,
  - 2) da za vrijeme trajanja osiguranja ne poduzima bez saglasnosti Osiguravača nikave radnje kojima se u znatnoj mjeri povećava rizik i da takve radnje ne dozvoli ni trećim licima,
  - 3) da vodi za osigurani vazduhoplov sve zakonima i drugim aktima propisane evidencije, na način predviđen od strane nadležnih organa, i da ih stavi Osiguravaču na njegov zahtjev na uvid,
  - 4) da posveti punu pažnju i poduzme sve odgovarajuće mjere preventivne radi sigurnosti osiguranog vazduhoplova,
  - 5) da svaki gubitak ili štetu odmah i bez odlaganja prijavi Osiguravaču i da u saglasnosti sa Osiguravačem poduzme sve mjere radi smanjenja nastale štete.

Član 13.

- (1) Osiguravač je dužan isplatiti osiguranu sumu samo ako je nesretni slučaj nastupio za vrijeme trajanja osiguranja.
- (2) Kod podnošenja odštetnog zahtjeva osiguranik je obavezan Osiguravaču dostaviti:
  - polisu osiguranja,
  - izvještaj Komisije civilnog vazduhoplovstva za utvrđivanje nesreće ili adekvatan izvještaj interne komisije osiguranika o ostvarivanju osiguranog slučaja sa štetnim posljedicama po putnika ili treće lice ili isti takav izvještaj aerodromskih službi,
  - izjava zapovjednika, pilota ili vođe kabinskog osoblja ili izjavu/zapisnik odgovarajuće osobe ili službe aerodroma o okolnostima nastanka štete po treće lice ili putnika,
  - specifikaciju i troškovnik oštećenih ili uništenih stvari,
  - ostala dokumenta po izboru osiguranika potrebna za obradu odštetnog zahtjeva ili dokumenta koja zatraži Osiguravač.

Član 14.

- (1) Osiguranik ne smije bez saglasnosti Osiguravača priznati svoju odgovornost za nastalu štetu, niti sklopiti bilo kakvu nagodbu ili sklopiti poravnanje o priznanju odgovornosti.
- (2) Ukoliko bez saglasnosti Osiguravača prizna svoju odgovornost za štetu ili sklopi bilo kakvu nagodbu ili poravnanje, takvo priznanje, odnosno nagodba odnosno poravnanje ne obavezuje Osiguravača, osim ukoliko se naknadno ne utvrdi da je osiguranik bio stvarno i odgovoran za nastalu štetu, odnosno da je iznos na koji je sklopljena nagodba ili poravnanje razuman i da odgovara veličini nastale štete.
- (3) Za bilo koji polog u novcu ili bankovnu ili drugu garanciju koju treba pružiti iz naslova odgovornosti, a posebno da se vazduhoplov oslobodi privremene zaustave, ima se pobrinuti sam osiguranik, dok je Osiguravač dužan na zahtjev osiguranika izdati svoje garantno pismo u granicama svojih obaveza iz polise osiguranja.

Član 15.

- (1) Osiguranik je u obavezi prema svojim mogućnostima pomagati Osiguravaču u rješavanju pitanja odgovornosti. Zato je dužan dati istinite i iscrpne podatke o nastanku osiguranog slučaja.
- (2) O svakom slučaju po kome može doći do obaveze Osiguravača po ovim Uslovima (ako je protiv osiguranika ili osobe za koju on odgovara postavljen odštetni zahtjev, podnijeta tužba za naknadu štete, postavljen građansko-pravni zahtjev ili stavljen prijedlog za osiguranje dokaza) osiguranik je dužan da odmah, bez

odlaganja o tome obavijesti Osiguravača i dostavi mu sva dokumenta koja sadrži odnosni zahtjev i sve podatke koji mogu pomoći pri utvrđivanju odgovornosti osiguranika odnosno iz toga proistekle obaveze Osiguravača.

- (3) Ako oštećenik ili u slučaju njegove smrti lice ovlašteno da traži naknadu štete, podnese odštetni zahtjev, osiguranik je dužan da ga odmah dostavi Osiguravaču zajedno sa svim dokumentima i podacima potrebnim za obradu zahtjeva, kao i da pruži Osiguravaču sva obavještenja i svu pomoć koja je potrebna za rješavanje zahtjeva.
- (4) Osiguranik je obavezan obradu odštetnih zahtjeva prepustiti Osiguravaču, te nema pravo da ih odbije, a naročito da ih prizna, osim ako time čini očiglednu nepravdu.
- (5) Osiguranik je obavezan vođenje parnice prepustiti Osiguravaču.
- (6) Povreda obaveze iz ovog člana ima za posljedicu smanjenje obaveze Osiguravača za toliko za koliko mu je pričinjena šteta zbog tih povreda.
- (7) Ukoliko je vazduhoplov osiguran po ovim Uslovima, osiguran i kod drugog osiguravača, osiguranik je dužan o tome pismeno obavijestiti Osiguravača.

2.9. Obaveze Osiguravača

Član 16.

- (1) Osiguravač je obavezan da naknadi osiguraniku, prema ovim Uslovima, sve iznose koje bi ovaj bio obavezan po osnovu svoje odgovornosti kao vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova, da plati trećim licima i putnicima za slučaj smrti, potpunog ili djelimičnog invaliditeta, privremene radne nesposobnosti, kao i za štetu nastalu na njihovoj imovini u skladu sa Zakonom ali najviše do iznosa predviđenog u polisi osiguranja.
- (2) Osiguravač će naknaditi osiguraniku svaki gubitak ili štetu koja nastane prema trećim licima ili putnicima usljed nekog izvanrednog događaja za vrijeme letenja, rulanja, stajanja na zemlji ili usidrenja.

Član 17.

- (1) Suma osiguranja navedena u polisi osiguranja za osiguranje od odgovornosti prema trećim licima i putnicima smatra se ugovorenom vrijednošću i predstavlja maksimalnu obavezu Osiguravača za naknade koje je osiguranik dužan platiti trećim licima i putnicima iz jednog istog štetnog događaja prilikom likvidacije štete.
- (2) Osiguravač je dužan voditi brigu o zaštiti osiguranika od neutemeljenih ili pretjeranih odštetnih zahtjeva trećih lica i naknaditi troškove sudskih postupaka koji su vođeni uz

njegovu saglasnost radi zaštite od neopravdanih odštetnih zahtjeva.

- (3) Osiguravač je ovašten da u ime osiguranika daje sve izjave koje su prema njegovom mišljenju potrebne zbog naknade štete ili zbog zaštite od neutemeljenih ili pretjeranih zahtjeva.
- (4) Troškove odbrane osiguranika u kaznenom postupku nadoknađuje Osiguravač samo u slučaju kada je izričito dao pristanak za branitelja, te se obavezao na naknadu štete.
- (5) Troškove parničnog postupka nadoknađuje Osiguravač ako je parnicu vodio osiguranik uz saglasnost Osiguravač ili ako je bio zastupan od strane osobe koju je odredio Osiguravač. Ovi troškovi se nadoknađuju u punom iznosu bez obzira na visinu sume osiguranja.
- (6) Ukoliko bi osiguranik bio dužan platiti na ime naknade štete sumu preko iznosa predviđenog u polisi osiguranja, Osiguravač je obavezan naknaditi samo dio troškova postupka srazmjerno osiguranom iznosu u polici.

2.10. Naknada štete, rješavanje naknada po prigovoru

Član 18.

- (1) Osiguravač je dužan utvrditi pravni osnov i visinu odštetnog zahtjeva u roku od 30 dana od dana od kompletiranja zahtjeva, uz dostavljanje obrazložene ponude, isplatiti utvrđenu naknadu u daljem roku od 14 dana.
- (2) Osiguravač je dužan u svrhu obrade i rješavanja odštetnog zahtjeva, poduzeti sve radnje s ciljem prikupljanja dokumenatacije i dokaza na osnovu kojih se utvrđuje odgovornost Osiguravača i visina odštete.
- (3) Osiguravač je dužan oštećeno lice koje podnese odštetni zahtjev, bez odgode, pismeno obavijestiti o svim dokumentima i dokazima koje je obavezno podnijeti, u cilju rješavanja odštetnog zahtjeva.
- (4) Osiguravač je, pored dokumenata iz stava (3) ovog člana, ovlašten zahtijevati i dodatne dokumente radi utvrđivanja okolnosti nastanka štetnog događaja, utvrđivanja pravnog osnova i visine odštete, odnosno radi isplate, ali ne i dokaze koji nemaju utjecaja na postupak rješavanja odštetnog zahtjeva ili koje oštećeno lice nije u mogućnosti pribaviti zbog zakonskih ograničenja.
- (5) Obrazložena ponuda iz člana 18. stava (1) ovih Uslova najmanje sadrži:
  - a) pravni osnov odštetnog zahtjeva,
  - b) visinu odštete,
  - c) obrazloženje obračuna visine odštete.
- (6) Ako se nisu stekli uslovi za davanje obrazložene ponude iz člana 18. stava (1) ovih Uslova, Osiguravač je dužan, u roku od 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, oštećenom licu uputiti osnovani odgovor ako su

odgovornost za naknadu štete ili visina odštete sporne.

- (7) Osiguravač je dužan isplatiti iznos naknade štete u roku iz člana 18. stava (1) ovih Uslova. U slučaju nemogućnosti utvrđenja visine konačnog iznosa odštete, Osiguravač je oštećenom licu dužan isplatiti iznos nespornog iznosa naknade odštete kao avans u roku propisanim članom 13. stav (1) ovih Uslova.
- (8) U obrazloženoj ponudi i osnovanom odgovoru, Osiguravač je dužan oštećeno lice uputiti na pravo ulaganja prigovora Osiguravaču, kao i na pravo podnošenja tužbe. Ako je tužba podnesena protiv Osiguravača prije isteka roka iz člana 18. stava (1) ovih Uslova smatra se preuranjenom.
- (9) Rok za podnošenje prigovora Osiguravaču ne može biti kraći od 15 dana od dana kada je oštećeno lice primilo obrazloženu ponudu ili obrazloženi odgovor Osiguravača.
- (10) Rok za rješavanje prigovora je 15 dana od dana podnošenja prigovora oštećenog lica. Oštećeno lice ima pravo, uz iznos odštete, i na zakonsku zateznu kamatu počev od prvog dana nakon isteka roka za isplatu štete iz člana 18. stava (1) ovih Uslova.
- (11) U postupku mirnog rješavanja odštetnog zahtjeva Osiguravač nije dužan nadoknaditi troškove pravnog i bilo kakvog drugog zastupanja oštećenom licu.
- (12) Oštećeno lice ima pravo podnijeti prigovor Ombudsmenu u osiguranju na odluku Osiguravača po podnesenom prigovoru, radi daljeg vansudskog rješavanja spora nastalog povodom odštetnog zahtjeva.

Član 19.

- (1) Ukoliko suma osiguranja od odgovornosti osiguranika, prelazi maksimalni samopridržaj Osiguravača, višak rizika pokriva se saosiguranjem i/ili reosiguranjem. Uslovi osiguranja i premijska stopa će biti ugovoreni sa saosiguravačima ili reosiguravačem.

Član 20.

- (2) Sve podatke kojim raspolaže za sklapanje osiguranja i za likvidaciju odštenih zahtjeva Osiguravač je dužan čuvati kao poslovnu tajnu.

2.11. Teritorijalno valjanost osiguranja

Član 21.

- (1) Osiguravajuće pokrće se odnosi na plovidbu vazdušnim prostorom Bosne i Hercegovine, ako nije drukčije ugovoreno.
- (2) Ako se posebno ugovori i plati dodatna premija može se područje pokrića osiguranja proširiti na Evropu ili Svijet.

2.12. Trajanje osiguranja, početak i prestanak osiguravajućeg pokrića

Član 22.

- (1) Obaveza Osiguravača iz ugovora o osiguranju počinje po isteku 24-tog sata dana koji je u ispravi o osiguranju naveden kao početak osiguranja, ako je do tog datuma plaćena premija, odnosno nakon isteka 24-tog sata dana kada je premija plaćena ako nije drukčije ugovoreno.
- (2) Obaveza Osiguravača prestaje po isteku 24-tog sata dana koji je u ispravi o osiguranju naveden kao dan isteka osiguranja.
- (3) Osiguranik može otkazati ugovor o osiguranju u skladu sa odredbama propisa kojima se uređuje vazduhoplovstvo u Bosni i Hercegovini i odredbama zakona o obligacionim odnosima.
- (4) Ako bi se na dan isteka osiguranja, osigurani vazduhoplov nalazio u plovidbi, pokrće se produžava do prispjeća vazduhoplova na određite. Osiguranik je u tom slučaju dužan platiti dodatnu premiju po Cjenovniku premija za osiguranje pojedinih letova.
- (5) Kod osiguranja pojedinih letova osiguranje počinje u času kada vazduhoplov počne sa rulanjem radi polijetanja, odnosno časom pokušaja polijetanja i traje do završetka rulanja poslije dodira sa zemljom ili vodom u određitu.

2.13. Ustupak prava –regres Osiguravača

Član 23.

- 1) Isplatom naknade štete po ovom osiguranju na Osiguravača prelaze sva prava koja osiguranik ima prema licima odgovornim za štete i to u granicama isplaćene odštete.
- 2) Osiguranik je dužan da svoja prava prema licima odgovornim za nastalu štetu obezbijedi na odgovarajući način i da ih pismeno prenese na Osiguravača ukoliko to Osiguravač zahtijeva, kao i da pruži Osiguravaču punu pomoć u ostvarenju istih.
- 3) Radi ostvarenja regresnog prava osiguranik je dužan da pribavi i dostavi Osiguravaču svu potrebnu dokumentaciju

Član 24.

- 1) Ako Osiguravač nadoknadi štetu oštećenoj osobi, a nije bio u obavezi isplate prema Zakonu i ovim Uslovima, ima pravo regresa prema osobi koja je odgovorna za štetu i to do iznosa isplaćene štete, te kamatu i troškove.

2.14. Subrogacijski zahtjevi osiguravača

Član 25.

- (1) Osiguravač koji je, po osnovu ugovora o obaveznom osiguranju, nadoknadio štetu oštećenom licu ima pravo tražiti povrat isplaćenih iznosa, stvarnih i opravdanih troškova od osiguranika, odnosno odgovornog lica samo u slučajevima propisanim Zakonom o obaveznom osiguranju saobraćaju.

2.15. Utvrđivanje premije

Član 26.

- (1) Osiguravač, utvrđuje bruto premiju za obavezno osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova za štete nanosene trećim osobama i putnicima svojim cjenovnikom premija.

2.16. Plaćanje premije

Član 27.

- (1) Osiguranik je obavezan platiti premiju osiguranja u zakonom predviđenom roku, ukoliko nije drukčije ugovoreno.

Član 28.

- (1) Prvu ili jednokratnu premiju ugovarač osiguranja plaća prilikom prijema polise osiguranja, a svaku sljedeću premiju prvog dana nakon svakog osiguranog razdoblja, ako nije drukčije ugovoreno.
- (2) Ugovarač šalje premiju osiguranja Osiguravaču na svoj rizik i o vlastitom trošku.
- (3) Ako premija osiguranja nije plaćena u skladu sa Ugovorom, osiguranje prestaje sa danom kada Osiguravač o tome obavijesti nadležni državni organ za vazduhoplovstvo.
- (4) Naplata premije i plaćanje odšteta vrši se shodno važećim propisima u BiH. Ako se kao obračunska jedinica koristi druga valuta a ne KM (npr.: SDR, USD, EUR) sva preračunavanja u KM, kada je to potrebno, vrše se prema zvaničnom kursu Centralne Banke BiH.

2.17. Povrat neiskorištenog dijela premije

Član 29.

- (1) U slučaju uništenja ili odjave vazduhoplova Osiguravač je u obavezi na zahtjev ugovarača vratiti neiskorišteni dio premije umanjen za troškove provedbe osiguranja i to od dana primitka otkaza osiguranja, ako se do tada nije

ostvario osigurani slučaj. Povrat premije se vrši na principu prorata temporis.

- (2) Prilikom obračuna neiskorištenog dijela premije prema prethodnom stavu, primjenjuje se cjenovnik premija koji je važio na dan ugovaranja osiguranja uz primjenu valutne klauzule.

Član 30.

- (1) Ako se osigurani vazduhoplov nalazi izvan saobraćaja najmanje 30 neprekidnih dana osiguranik ima pravo za to vrijeme povrat tehničke premije koja se po cjenovniku premija naplaćuje za vazduhoplove izvan saobraćaja, osim ako je na osiguranom vazduhoplovu nastala šteta koja je pokrivena osiguranjem.
- (2) Obračun povrata premije u smislu prethodnog stava vrši se nakon isteka perioda osiguranja navedenog na polisi osiguranja.
- (3) Uz zahtjev za povrat dijela premije u smislu ovog člana osiguranik je dužan, osim dokaza da je vazduhoplov bio izvan saobraćaja određeni period, priložiti izjavu i da predmetni vazduhoplov nije prouzročio štetu koja bi mogla teretiti policu osiguranja po kojoj se povrat vrši.

2.18. Promjena vlasnika vazduhoplova

Član 31.

- (1) Ako se za vrijeme trajanja osiguranja promijeni vlasnik odnosno korisnik vazduhoplova, novi vlasnik vozila dužan je zaključiti ugovor o osiguranju svoje odgovornosti za upotrebu vazduhoplova na kojem je stekao vlasništvo.
- (2) Osiguranik koji otuđi svoj vazduhoplov dužan je o tome obavijestiti Osiguravača kod kojeg je osigurana njegova odgovornost za upotrebu vazduhoplova koji je otuđen u roku od 30 dana od dana otuđenja vazduhoplova i postupiti u skladu sa članom 9. stav (6) ovog Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju.
- (3) Ugovor o osiguranju od odgovornosti zaključen s prethodnim vlasnikom prestaje da važi u trenutku kada je novi vlasnik vazduhoplova zaključio ugovor o osiguranju od odgovornosti na svoje ime.
- (4) Prestankom važenja ugovora iz stava (3) ovog člana, osiguranik, prethodni vlasnik vazduhoplova, ima pravo na povrat dijela premije za neiskorišteni period pokrića, pod uslovom da je postupio u skladu sa obavezom iz stava (2) ovog člana i u slučaju da nije bilo štete u periodu osiguranja po navedenoj polici.
- (5) Izuzetno od stava (3) ovog člana, ugovor o osiguranju od odgovornosti zaključen s prethodnim vlasnikom ostaje na snazi do isteka trajanja osiguranja, ukoliko novi vlasnik, u tom roku, nije zaključio ugovor o osiguranju od odgovornosti na svoje ime, u tom slučaju se po samom zakonu smatra da su prava i obaveze,

kao i odgovornost za upotrebu vazduhoplova, preneseni na novog vlasnika vazduhoplova danom zaključenja ugovora o prijenosu vlasništva na vazduhoplovu.

Član 32.

- (1) Prenos prava i obaveza iz ugovora o osiguranju po ovim Uslovima može se vršiti jedino uz izričitu saglasnost Osiguravača.

2.19. Pismeno obavještanje

Član 33.

- (1) Ugovarač osiguranja odnosno osiguranik je dužan sve obavijesti koje upućuje Osiguravaču pismeno potvrditi, a naročito promjenu imena, naziva i adrese.
- (2) Sporazumi o sadržaju ugovora o osiguranju su valjani, samo ako su sklopljeni u pismenom obliku.
- (3) Svi izvještaji i izjave, koji se daju na osnovu ugovora o osiguranju moraju biti dati u pismenom obliku.

2.20. Vansudsko rješavanje sporova

Član 34.

- (1) Stranke su saglasne da će sve sporove proizašle iz ovog ugovora nastojati rješavati mirnim putem.
- (2) Ugovarač osiguranja i osiguranik saglasni su da će o svim spornim stvarima, pritužbama, i nespornostima proizašlim iz odnosa s Osiguravačem obavijestiti Osiguravača bez odgađanja.
- (3) Obavijesti iz stava (2) ovog člana strane dostavljaju u pisanom obliku, iz kojeg se sa sigurnošću može razaznati sadržaj obavijesti, potpis podnosioca obavijesti i vrijeme slanja obavijesti.
- (4) Osiguravač će na zaprimljeni prigovor iz stava (2) ovog člana odgovoriti u pisanom obliku bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana zaprimanja prigovora suprotne strane.
- (5) Svi sporovi koji proizlaze iz ovog ugovora ili u vezi s njim, uključujući i sporove koji se odnose na pitanja njegovog valjanog nastanka, povrede ili prestanka, kao i na pravne učinke koji iz toga proistjeću, mogu se uputiti na mirenje pred jednom od organizacija za mirenje u BiH.

2.21. Nadležnost u slučaju spora

Član 35.

- (1) Stranke će sporove iz ugovora o osiguranju po ovim Uslovima rješavati prvenstveno putem sporazuma.
- (2) U slučaju spora između ugovarača osiguranja odnosno osiguranika i Osiguravača, nadležan je sud prema mjestu sklapanja ugovora o osiguranju.

2.22. Primjena drugih uslova osiguranja

Član 36.

- (1) Ovi Uslovi su sastavni dio ugovora o obaveznom osiguranju vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima koji je zaključen u smislu Zakona o obaveznom osiguranjima u saobraćaju Federacije BiH.
- (2) Za štete „na licima“ primjenjuju se i odgovarajuće odredbe Općih uvjeta EU-U 01.00.01 za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja (nezgode) ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovih Uslova.
- (3) Sastavni dio ovih Uslova je i Tabela EU-U 01.00.07 za određivanje procenta trajnog gubitka radne sposobnosti (invaliditeta) osiguranika kao posljedice nesretnog slučaja (nezgode) ukoliko nije u suprotnosti sa njima.
- (4) Na pitanja odgovornosti vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima, a koja nisu uređena odredbama ovih Uslova, primjenjuju se odredbe iz poglavlja III. Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju FBiH, kao i odredbe propisa kojima se uređuje vazduhoplovstvo u Bosni i Hercegovini.
- (5) Za odnose između ugovarača osiguranja, osiguranika odnosno korisnika osiguranja te Osiguravača koji nisu određeni ovim Uslovima primijenit će se i odgovarajuće odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

III ZAKLJUČNE ODREDBE

Član 37.

- (1) Uslovi za obavezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima usvojeni su Odlukom Uprave Društva broj 01-5861/21 i primjenjuju se danom donošenja.
- (2) Na osnovu Zakona o obaveznom osiguranjima u saobraćaju (Službene novine Federacije BiH broj 57/20) Agencija za nadzor osiguranja Federacije BiH svojim Rješenjem broj 01-06-2-

059-3194/20 od 10.08.2021. godine dala je
saglasnost na ove Uslove.